

Wesele powtórka:Autor: **Stanisław Wyspiański**

Epoka: Młoda Polska

dramat synkretyczny - niejednorodny gatunkowo

Polska - zabory

Bronowice

Ślub : Lucjana Rydla z Jadwigą Mikołajczykówną - inspiracja listopad 1900r.

prapremiera sztuki: 16 marzec 1901r.

ODNIESIENIA HISTORYCZNE

INNYCH TEKSTÓW KULTURY

	INTELIGENCJA	CHŁOPI
JĘZYK PRZEPLATANY	PODNIOSŁY JĘZYK	GWARA, POTOCZNY JĘZYK
Dwie warstwy społeczne są sobie nawzajem potrzebne, aby się uzupełnić. Temperament z doświadczeniem. Niestety, zadawnione urazy, odwieczne konflikty przyczyniają się do nieufności, obcości, niezrozumienia.	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zrozumienia przez inteligencję istoty współczesnej wsi, przeobrażeń świadomości chłopów, ich ambicji i możliwości. • poczucie wyższości nad chłopami. Czepiec zauważa to i mówi Dziennikarzowi: „Pon się boją we wsi ruchu. Pon nos obśmiewajom w duchu”. • Inteligencja z natury powinna pełnić kierowniczą rolę w narodzie, natomiast w dramacie, odpowiedzialność tą zrzucają na barki chłopów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chłopi są świadomi swojej siły i potęgi, jednak są niedojrzali i niesamodzielni politycznie, zainteresowani własnymi korzyściami - Jasiek. • Czepiec - uosobienie chłopskiej dumy i zadziorności, zawzięty, porywczy - chętny do bijatyk i awantur • Chłopi są ukazani jako wielka siła narodu, ale siła ta nie jest wykorzystana. Są o wiele bardziej niż inteligencja skorzy do walki i odzyskania wolności przez Polskę. Pomimo wielkiej woli walki, zdają sobie sprawę, że sami nie podołają tak wielkiemu zadaniu i muszą być pokierowani przez inteligencję, mówi o tym Czepiec: „(...) ino kto by nos chcioł użyć kosa wisom nad boiskiem”.
Wyobrażenia o wsi Inteligenci nie mają pojęcia o życiu wiejskim	konserwatywne, stereotypy, anachronizm idylla - kraina wiecznej szczęśliwości	

**AKT I komedia obyczajowa "Wyście sobie, a my sobie - każdy sobie rzepkę skrobie"-
Charakterystyka polskiego społ.**

- realistyczny
- poznajemy bohaterów poprzez dialogi pomiędzy gośćmi weselnymi
- konflikt między I a CH
- rozmowy
- charakterystyka inteligencji i chłopów, ich język, o czym i w jaki sposób rozmawiają, czy w ogóle porozumienie jest możliwe?
- jedno pragnienie: wolność , niepodległość Polski

Żyd

- Dostrzega ogromne różnice społeczne między inteligencją, a chłopstwem. Zdaje sobie sprawę, że ich "bratanie się" to tylko pozory. Mówi: "Taka szopka, bo to nic nie kosztuje".

scena I

Dziennikarz (Rudolf Starzewski) i Czepiec (Błażej Czepiec, pisarz gminny Bronowic)

Dziennikarz bagatelizuje zainteresowanie Czepca polityką. Jest ironiczny, z wyższością zwraca się do Czepca, nie chce tracić czasu na rozmowy o polityce z kimś, kto w jego oczach nie jest tego wart. Lekceważy Czepca i drwi z niego. Uważa, że polska wieś jest zacofana i powinna żyć swoim "beztroskim" życiem w niewiedzy - pogarda, arkadyjski obraz wsi.

Ma błędne przekonanie co do obrazu wsi - "niech na całym świecie wojna, byle polska wieś zaciszna, byle polska wieś spokojna" - arkadyjskość (beztroski; błogi obraz wsi)

scena VII

Klimina i Radczyni (Antonina Domańska - ciotka Rydla)

brak pojęcia o wiejskim życiu, co pokazuje Radczyni, która pyta Kliminy, czy w Bronowicach zasiali już zboże, chociaż za oknem kończy się listopad.

Podczas rozmowy Kliminy i Radczyni wypływa nieznamość Antoniny o realiach życia wiejskiego prezentowanej przez społeczeństwo inteligencji. Mianowicie, w listopadzie pyta gospodynię czy posiali już pole.

scena IX

Pan Młody i Pani Młoda

Powierzchniowa ludomania Pana Młodego, traktuje on swoją wybrankę instrumentalnie, jak "lalkę dobytą z pudełek" , wykazał się ignorancją i brakiem znajomości tradycji wiejskich, mówiąc jej by zdjęła buty". Wydaje się, że Panu Młodemu bardziej podoba się obraz wsi, to że jego żona stąd pochodzi, niż ona sama.

AKT II akt symboliczny, wizyjny po (0:00)

"Co się komu w duszy gra, co kto w swoich widzi snach"

- fantastyczno-symboliczny
- widma, które pojawiają się przed konkretnym bohaterem, symbolizują ich skryte pragnienia, rozterki, frustracje, niespełnione marzenia
- ukazane widma co symbolizują co wnoszą do utworu

1. Marysia (średnia z sióstr) i Widmo Ludwik de Laveaux (zmarły na gruźlicę)

- ukazuje się niedoszłej żonie Marysi
- malarz, narzeczony Marysi, który zmarł na gruźlicę
- Marysia musi się czuć okropnie patrząc na ślub swojej młodszej siostry, obserwując jej szczęście. Podświadomie zdaje sobie sprawę, że jej prawdziwa miłość odeszła, nie żyje i nie jest w stanie tego zmienić. Musi czuć ogromny żal do losu, ogromną rozpacz, niesprawiedliwość, że jej los potoczył się inaczej. Pojawienie się Ludwika uświadamia jej, że nie do końca jest szczęśliwa ze swoim obecnym mężem.

2. Dziennikarz (Rudolf Starzewski) - redaktor konserwatywnego czasopisma "Czas" i Stańczyk

- błazen ostatnich Jagiellonów, słynął z ciętego języka, z ciętej riposty, ale także z mądrości politycznej - paradoks - Stańczyk na obrazie Jana Matejki - uosobienie mądrości politycznej
- Dziennikarz wini Polaków i ich cechy za całe nieszczęście sprowadzone na Polskę. Widać w nim sprzeczność, zastanawia się czy właściwie myśli, czy na pewno powinien tak oskarżać innych i czy dobrze się zachowuje, że w swoich pismach, poprzez swój dziennik, zachowanie nie nawołuje rodaków do zrywu, nie nawołuje ich do wielkich czynów, do walki o wolność, do powstania. Niestety usypia ich ducha, rozczula się nad beznadziejną sytuacją Polski. **Jest dekadentem**. Jest świadomy tego, że powinien być lepszym, odważniejszym dziennikarzem, dlatego ukazuje mu się Stańczyk. Jednak jego postawa dekadenccka wygrywa - pragnie śmierci, poddaje się. Gardzi pomysłem bratania się z ludem, bo widzi, że "to tylko chwilowa moda".
- **dzwon Zygmunta** - symbol, wielkości, chwały i dumy narodu
- Na koniec Stańczyk przekazuje Dziennikarzowi **kaduceusz** - swą laskę - symbol władzy błażeńskiej i mówi: "Masz tu kaduceusz polski, mąc nim wodę, mąc!" - Dziennikarz powinien być ideowym przewodnikiem narodu.

3. Poeta (Kazimierz-Przerwa Tetmajer) i **Zawisza Czarny** - bohater bitwy pod Grunwaldem (ocalił polski sztandar, wzór rycerza)

- Rycerz mówi poecie, że Polsce potrzebny jest wieszcz narodowy, osoba, która wznieci płomień w sercach Polaków, która przypomni im o ich wielkości - wielką wiktoryę pod Grunwaldem, że są zdolni, aby tą niepodległość odzyskać. Rozmowa Rycerza i Poety uświadamia Kazimierzowi, że byłby w stanie do wielkich czynów, gdyby tylko wykorzystał swój talent, szansę jaką uzyskał do napisania wielkiego dzieła o wielkiej legendzie - Zawiszy. Jednak zmarnował ją. Podkreślają to słowa Rycerza: "Wiesz kim ty mogłeś być?" i sam mówi: "Niedołęga byłem - a dzieło to mitręga".

Poeta jednak żyje w marazmie, apatii, jego słomiany zapał obrazuje dekadentyzm jaki w nim tkwi.

4. Pan Młody i **Hetman** (Ksawery Branicki) - symbol zdrajcy ojczyzny, egoizmu magnackiego, służył za pieniądze obcym interesom - Rosjanom
 - Pan Młody zastanawia się czy przypadkiem nie zdradził swojej warstwy społecznej żeniąc się z chłopką. (nielojalność wobec własnej klasy). Zarzuca mu to Hetman: "Uczepiłeś się chamskiej dziewczki". Rozmowa z Hetmanem obnaża prawdziwość intencji Pana Młodego. Jego ludomania - fascynacja wsią jest bardzo powierzchowna.

5. Dziad i Upiór (Jakub Szela) - przywódca rabacji chłopskiej z 1846r. - rzeź galicyjska
 - Upiór przychodzi do Dziada, świadka rzezi, nie wierzy w autentyczność pojednania inteligencji i chłopów: bez odkupienia win porozumienie jest pozorne
 - **plama na czole Jakuba** - symbol zbrodni
 - Upiór przypomina o krwawej przeszłości, która uniemożliwia zjednoczenie się Inteligencji z Chłopami
 - Dziad mówi o sztuczności Inteligencji, o udawaniu pogodzonych warstw społecznych.

6. Gospodarz (Włodzimierz Tetmajer) i Wernyhora - legendarny kozak, Lirnik ukraiński kozak, słynny z prorocstw, w których miał przewidzieć rozbiory Polski jej odrodzenie
 - obraz Jana Matejki - "Wernyhora" - silne wizje Wernyhory, motyw grozy; symbol wyzwolenia, postać wiązana z nadejściem ważnych wydarzeń
 - Wernyhora powierza gospodarzowi misję przygotowania powstania. Ma przekazać okolicznym wsiom o powstaniu narodowym, jeżeli zbiorą się o świcie z bronią przed kościołem, Gospodarz zadzwoni w róg i wtedy Wernyhora przybędzie wraz z pomocnikami i zawalczy o wolność Polski. Gospodarz wyraża lęki inteligencji, -grupy społecznej chorej na sceptycyzm i kompleks hamletyzującego nieudacznika, który boi się, czy podoła roli przywódczej. Boi się porozmawiać z Wernyhora, cały czas próbuje odejść od meritum rozmowy. Wręczenie przez Wernyhore złotego rogu Gospodarzowi symbol. wezwanie do walki. Kozak wyznacza Gospodarza na przywódcę, ten jednak nie dopełnia zadania. Przekazuje róg Jaśkowi, który po drodze upuszcza go, aby podnieść czapkę z piór. Końcowo gubi obie rzeczy. Sam Gospodarz idzie spać. Sytuację idealnie opisują słowa Chochoła: "Miałeś chamię złoty róg, miałeś chamię czapkę z piór: czapkę wicher niesie, róg huką po lesie, ostał ci się jeno sznur...".
 - **złoty róg** - symbol wolności, jego dźwięki miały być sygnałem do boju o niepodległość, miał powieść naród do zwycięstwa
 - **czapka z pawich piór** - symbol egoizmu, stawianie prywatnych interesów ponad dobro społeczeństwa, prywaty, próżności, wartości pozornych, wybierając swój prywatny interes zaprzepaszcza szansę wolności narodu.
 - **podkowa** - symbol szczęścia, łask, obfitości, dobrodziejstw. Schowanie podkowy przez gospodynię do szuflady ma symboliczne znaczenie - **odczekania na szczęście, kiedy nadejdzie lepszy czas, moment.** Samo chowanie może być symbolem chciwości, chęcią schowania czegoś tylko dla siebie.
 - **chocholi taniec** - usypiający, pogrążający w niemocy i zapomnieniu taniec. Bierność, niemożliwość zdobycia się Polaków na gest walki, buntu. Symbol zniewolenia, marazmu.
 - **chochoł** - słomiana osłona przed zimą na różę; to symbol społeczeństwa, na razie uspiętego niewolą, niezdolnego do czynu, ale drzemią w nim siły żywotnie - nadzieja odrodzenia w odpowiednim momencie
 - **chata bronowicka** - symbol Polski, przekrój przez całe społeczeństwo
 - **dzwon Zygmunta** - symbol wielkości, chwały i dumy narodu
 - **kaduceusz** - symbol usypiania i dezorientowania narodu, zniechęcania go do walki narodowo-wyzwoleńczej, zachęcania do lojalności wobec zaborców

*hamletyzować - przesadnie długo wahać się, być w rozterce duchowej, rozmyślać, nie mogąc podjąć decyzji

AKT III niegotowość kraju do walki o niepodległość
- splot dwóch poprzednich wątków